VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Asuntopolitiikan kehittämistarpeet ja -haasteet

Tarkastusvaliokunnan, ympäristövaliokunnan, talousvaliokunnan ja valtiovarainvaliokunnan yhteinen kuuleminen 29.11.2017

Budjettipäällikkö Hannu Mäkinen, valtiovarainministeriö

Asumisen tuet 2016, milj. euroa

1. Asumistuki kotitalouksille	**1905**
Yleinen asumistuki	1081
Eläkkeensaajien asumistuki	559
Opiskelijoiden asumislisä	265
2. Muu tuki kotitalouksille	**665**
Arvio perustoimeentulotuella katetuista asumismenoista v. 2015 (50 %)	373
Kotitalousvähennys	292
3. Omistusasumiseen kohdistuva tuki	**170**
Asuntolainan korkojen verovähennysoikeus	170
4. Tuotantoon sidottu tuki	**172**
Korkotukilainoille maksettu tuki	4
Korjaus- ja energia-avustukset	35
Erityisryhmien investointiavustukset	110
Käynnistysavustukset	20
Muut	3
5. Tuki kunnille	**15**
Avustukset kunnallistekniikan rakentamiseen	15
6. Valtion takaukset asuntorahoitukseen	**1193**
Valtion takaukset asuntolainoitukseen (uudet takaukset)	1193
7. Omistusasumisen laskennallinen verotuki**	**2005**
Oman asunnon myyntivoiton verovapaus	1300
Ensiasunnon ostavan verovapaus	40
Vakituisten asuinrakennusten alempi verokanta	665
Lisäksi taloustieteellisessä tutkimuksessa viitattu asuntotulon verovapauteen, 3 450 milj.	

Mihin asumisen tukemisella pyritään?

1) Tuloerojen tasaamiseen?

   - tuen tulisi olla tulojen ja varallisuuden perusteella vähenevä

2) Asuntojen tuotannon lisäämiseen?

   - tulisi tukea asuntoja tuottavia yhteisöjä; millä kriteereillä?

   - riittävän tonttitarjonnan ensisijaisuus

3) Asumiskustannusten alentamiseen?

   - tulisi tukea yleisesti ihmisten asumiskustannuksia

4) Johonkin muuhun?

Tukimuotojen haasteet

1) Kannustinloukut (jos tuki alenee tulojen myötä)

1) Miksi hyvinvointierojen tasaamiseen liittyvä tuki kytketään vain asumiskustannuksiin (syyperusteinen tuki)

1-3) Tukien hinta- ja vuokravaikutukset

2) Tuen kohdentuminen sattumanvaraisesti asukkaille

2-3) Riski kalliille tukikokonaisuuksille (laajasti kohdentuvat yleistuet kaikille ovat kalliita)

2) Vaikutukset markkinaehtoiseen rakentamiseen ja markkinarakenteeseen

Mitä voidaan tehdä

- Seuraavan hallituksen tulisi linjata, mitä asumisen tukemisella viime kädessä tavoitellaan
- Asiantuntijaryhmä voisi tältä pohjalta tehdä mallin, miten tavoitteisiin parhaiten päästäisiin
- Eturyhmäintressit olisi tässä työvaiheessa pidettävä ulkopuolella – muuten logiikka katoaa osittaisintressien pyörteeseen
- Jos tavoitteita on monia, voi olla että ne ovat osin vastakkaisia, eikä hyvin toimivia keinoja lopulta löydy.